СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 64. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 18-го березня 1936. — VOL. XLIV. No. 64. Jersey City, N. J., Wednesday, March 18, 1936. THREE CENTS

СУД УНЕВАЖНЮЄ СТЕЙТОВИЙ ЗАКОН ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — Стейтовий суд признав закон про забезпечення проти безробіття, що його недавно ухвалила стейтова леґіслятура, за незгідний з конституцією й не обовязуючий, бо він ломить постанову конституції, що, мовляв, ніхто не має бути позбавлений своєї власности „без відповідного правного процесу".

Суддя видав при тому заяву, що промислу не можна вважати відповідальним за безробіття, як виходилоб, на його думку, з закона, і тому накладати на нього якінебудь оплати є утиском.

ВЛАСНИКИ ВИСОКИХ ДОМІВ ІЩЕ НЕ ПОДАЮТЬСЯ.

НЮ ЙОРК. — Не зважаючи на те, що власники високих домів згодилися з юнією страйкарів приняти назад до роботи всіх страйкуючих робітників, хіба що можуть їм доказати насильство, коло півтори тисячі робітників не принято назад до роботи.

Робітники віднеслися з жалобою до своєї юнії й міського посадника, що вів переговори, закидуючи власникам „локавт". На приказ посадника міська поліція розслідила факти й переконалася, що справді власники 372 будинків не приняли назад робітників, що страйкували. Юнія закидує власникам поломання контракту. Посадник міста обіцяв ужити відповідного натиску на власників та взивав робітників пождати терпеливо.

СУД ПІДДЕРЖУЄ ЗАКОН ПРОТИ ЧУЖИНЦІВ.

ФІНІКС (Арізона).—Найвищий суд стейту признав конституційним закон, що забороняє чужинцям набувати на власність землю в стейті.

Рішення видано в справі 5 японців, котрим стейтовий уряд закидував нарушення закона, що був звернений головно проти японців.

ДЕРЖАТЬСЯ „НАЙРИ" ДАЛІ.

ВАШИНҐТОН. — Розведені урядом розсліди про стан конкуренційної боротьби в промислах та про стан відношення підприємств до робітників доказують, що більшість промислів іще далі держиться правил, заведених свого часу „Найрою", без уваги на те, що суд признав цей закон неконституційним.

ЗИСКИ СТЕЙТІВ ІЗ СКАСУВАННЯ ПРОГИБІЦІЇ.

ВАШИНҐТОН. — За обчисленнями федерального уряду стейтові уряди дістали в минулому році майже 446 міліонів долярів приходу з алькогольних напитків.

Найбільше зисків мав стейт Ню Йорк, котрий дістав з оплат за „лайсенси" й з податків з продажів майже 35 міліонів долярів чистого приходу.

ЩО ВАРТА РАДІО?

НЮ ЙОРК. — Шкільна рада міста постановила завести в школах як один з засобів навчання радіо.

Заведуть спершу радіо на пробу та відповідні вправні люди будуть розсліджувати, наскільки радіо надається до навчання.

ЛЕҐІСЛЯТУРА ПОСИЛАЄ МЕМОРІЯЛ ДО КОНҐРЕСУ.

БОСТОН (Месечусетс). — Законодатний комітет леґіслятури цього стейту заявився за те, щоб леґіслятура ухвалила резолюцію вислати до федерального конґресу меморіял з домаганням зірвати дипльоматичні відносини та відкликати дипльоматичне визнання урядів Німеччини й Мексика.

КУСКИ МИГУНЦЯ.

НЮ БРОНСВИК (Ню Джерзі). — В суботу рано над цею околицею засвітило дивне світло, яке ріжні спостерігачі приписували ріжним причинам. Професори університету Рутґерса припускають, що це був мигунець, бо досі знайдено в ріжних частинах стейту чотири куски метеоритного заліза.

Один кусок мигунця влучив дерево, покалічив його, роздер дах робітні до направи авт, зігнув грубезний закручувач шруб та загнався в землю на 30 цалів. Добув його власник робітні, що бачив блиск метеора, а потім завважав у робітні дивний білий порох на предметах.

ЗА ДАЛЬШИЙ РОЗСЛІД НЕБЕСНИХ ПРОСТОРІВ.

ВАШИНҐТОН. — Смитсонська Інституція удосконалила ракету, що вчені цеї інституції задумують вистрілити в небесні простори для розсліду.

Д-р Роберт Годард, професор університету Кларка, каже, що ракети вже удосконалено до того ступня, що вже ними можна посилати інструменти до роблення ріжних наукових помірів. Він не сумнівається, що колись наука придумає спосіб вистрілити в такій ракеті людину.

Ракети, з котрими Годард робив досліди, важать від 58 до 85 фунтів та можуть досягти скорости 700 миль на годину, або 200 миль більшу ніж найскоріший літак.

Досвіди з ракетами роблено на пустині коло Розвела, в стейті Ню Мексико. Ракети досягли висоти 7,500 стіп.

В СПРАВІ БРОШУРИ П. МАЙНАРДІЯ.

Дирекція Офінора повідомляє з Риму, що вона одержала від П. Майнардія, директора видавництва „Ми та Україна", листа в справі виданої ним брошури „Українські меншости в Польщі", про яку появилися гострі критики в українських часописах. П. Майнарді висловлює свій глибокий жаль, що, не зорієнтувавшись, написав ту книжку на підставі невідповідних жерел, і повідомляє, що він наклад знищить.

ПРОЦЕС ЗА ЗНИМКУ „МІСС ІТАЛІЇ".

Цивільний суд у Ґенуї розглядав цими днями дуже цікаву справу. Панна Мафальда Маріотіно виступила зі скаргою проти італійської комісії туристичної пропаґанди у Віяреджіо. Мафальда Маріотіно здобула в 1930 р. титул „італійської королевої краси". Комісія туристичної пропаґанди у Віяреджіо здобула якимсь способом її знимку, на якій „місс Італія" представлена в купелевім однострою, і зрепродукувала цю знимку в ріжних своїх пропаґандивних виданнях. Маріотіно заявила, що репродукції зроблено без її згоди, і зажадала їх знищення. Комісія того не виконала і Маріотіно виступила з судовою скаргою. Суд признав рацію „Місс Італії" і присудив комісії заплатити 100 тисяч відшкодування.

З ЖАЛЮ ЗА НАРЕЧЕНОЮ ВІДОБРАВ СОБІ ЖИТТЯ.

В Топорові, пов. Золочів, випив у самовбивчих цілях більшу скількість сільного квасу 26-літній Павло Куць. По двох днях страшних мук Куць помер у лічниці. Слідство виявило, що Куць відобрав собі життя з жалю за своєю нареченою, яка перед двома тижнями померла вна слідок важкої недуги.

НАПАДАЮТЬ НА ЕМЕРИТІВ.

У Новому Санчі в білий день напали цими днями три типи на одного емеритованого урядовця якраз тоді, як він, діставши в уряді свою пенсію, вертався до дому. Напасники обезвладнили емерита, зрабували йому всі гроші й утекли. Грабіжників зловили.

ЗМАГАННЯ СТРИЖІВ

У Бомбаю (Індія) відбулися недавно цікаві змагання стрижіїв. Йшло про те, хто зі змагунів зможе найдовше голити. Змагання тревали три доби безупинно. Фризієри відпадали один по одному від змагань, переможені втомою. Переможцем у змаганнях вийшов один стрижій, що вмів махати бритвою 76 годин без відпочинку і перерви. Переможець дістав велику грошеву нагороду.

ХТО СКАЧЕ НАЙКРАЩЕ.

Вдалося ствердити, що чоловік відносно скаче найгірше. Звірята скачуть краще й дальше. І так нпр. серна скаче 30 разів далі, як вона довга, миш 15 разів, кінь 3 рази дальше як довгий. Лев скаче подібно, тигр скаче пятикратно, ґазеля шестикратно, леопард семикратно. Рекорд побиває блоха. Вона скаче 200 разів дальше, як вона велика.

КАБІНЕТ РУЗВЕЛТА СВАРИТЬСЯ ЗА СТРАЙК НА „КАЛІФОРНІЇ".

У кабінеті президента Рузвелта виникла боротьба через страйк моряків на кораблі „Каліфорнія". Секретар торговлі Ропер домагається від ґенерального прокуратора, щоб він почав доходження проти моряків як проти бунтарів. Секретарка праці Перкинс стоїть на становищі, що це був тільки страйк.

ЖАХЛИВА ПОМИЛКА ЛІКАРІВ.

У загальній лічниці в Станиславові трапився цими днями такий випадок: З сусіднього села привезли до тієї лічниці важко хору жінку, якій лікарі зробили операцію шлунка. Кілька мінут по операції ствердили вони смерть хорої і веліли її трупа віднести до трупарні. Але в ночі дижурний лікар почув якісь голоси з трупарні. Коли там увійшов, тіло зоперованої жінки було під самими дверми, та вже направду мертве. Виявилося, що хора по операції ще жила, а відзискавши притомність у трупарні, намагалася звідтіля вийти, але дійшла тільки до порога.

НЕЗНАНА ДОСІ РАСА КАРЛИКІВ.

У глибині Аннаму (королівство в східній частині Індійського півострова над Китайським морем) відкрив французький дослідник Преґу нову, досі незнану расу карликів. Тубильці зловили і привели перед нього чоловіка й жінку із цеї раси карликів. Були вони високі, приблизно на метер, добре збудовані та мали гарні риси обличчя, але були дуже боязливі. По всякій правдоподібності цей нарід стоїть іще на дуже низькім ступні культури.

ПОЖЕЖА ТЕАТРУ.

В Торіно (Італія) згорів зовсім театр, побудований іще 1738 року. Причиною пожежі було т. зв. коротке спнятя. Театр згорів по виставі, коли публика розійшлася домів. Пожежній сторожі не вдалося вогню вгасити.

ІТАЛІЙСЬКИЙ УРЯД ПРОТИ НЕЖОНАТИХ.

Італійська рада міністрів ухвалила цими днями підвищити парубоцький податок. Кожний італієць, як відомо, що до 25 року життя не ожениться, мусить платити річний податок 150 лір. Цей податок рішив тепер Мусоліні значно підвищити, щоб таким чином змусити італійців — женитися.

КАРАБЕЛЬ З АЛЮМІНІЯ.

Один з англійських інжинірів запроєктував недавно будову цілого корабля з алюмінія. Корабель має бути довгий 35 метрів. Алюмінієвий корабель має важити тільки одну третю того, що важить сталевий корабель. Невідомо ще тільки, чи алюмінієвий корабель буде стільки відпорний на ділання морської води, що й сталевий. В тому напрямі ведуть покищо досліди й проби.

ВБИВСТВО ПІДЧАС ЗАБАВИ.

На забаві з танцями у Вороняках, пов. Золочів, дійшло до бійки, підчас якої вбито Василя Мельника з Вороняк.

ОГРАБИЛИ ЖИДІВСЬКУ ЕМІҐРАНТКУ.

До палестинського бюра у Львові приїхала 47-літня Малка Фукс із Лановець, кремянецького повіту, щоб дістати цертифікат на виїзд до Палестини. Мала при собі 1,000 зл. Зміркували це два жиди ошуканці, завели її на вул. Бельовського і тут зручно вимантили від неї всю готівку, вкладаючи їй до коперти замісць грошей вирізки з газет. Зміркувавши, що стала жертвою злодіїв, жидівка мало не зійшла з розуму.

ЩЕ ОДНА ВОЄННА ЖЕРТВА.

В селі Глядках, повіт Тернопіль, 17-літній Стефан Стрілецький знайшов у полі ґранату з часів війни. Орудуючи нею необережно, спричинив вибух, що обірвав йому праву руку і покалічив на цілому тілі. Жертву війни відставили до тернопільського шпиталю.

ПАЛІСАДИ ЗПЕРЕД 150 МІЛІОНІВ ЛІТ.

Скали, що творять стіну на західнім березі ріки Гудсону біля Ню Йорку, мають 150 міліонів літ віку. Скали в Дулут, у стейті Міннесота, мають 500 міліонів літ. У світі є скали, що мають навіть 900 міліонів літ. Таке ствердженo на недавному зібранні американських ґеольоґів. З того висновок, що світ, чи властиво наша планета, не може бути молодший, як 2 міліярди літ. Вік скал пізнають з їх радіоактивности. Допускають 5 відсотків помилки. Людина живе на світі біля одного міліона літ, хоч вона винайшла інструменти, що мірять вік землі на міліярд літ. Але людина почала вживати свого розуму щойно перед 100,000 літ, а про якусь орґанізацію людського життя можна говорити щойно зперед 25,000 літ. Такі були виводи ґеольоґів.

ЖІНКА ЗПЕРЕД 3,000 ЛІТ.

В Перу знайшла одна експедиція мумію молодої дівчини, що вмерла три тисячі літ тому. Мумія була знаменито захована. Тіло було обвинуте в дорогі мережива краски блакитної і бронзової. Знайшли теж коло 30 м. мережива в дуже доброму стані. Крім того знайшли в гробі торбинку ручної роботи. В торбинці знайшли шмінку до губ у малій коробці й малу золоту пудерничку. Далі мале ручне дзеркальце зі шліфованого маркариту з мистецько виробленим державцем. Довкола шиї дорогоцінний нашийник з перел, золоті й срібні перстені й надзвичайно цінні браслети. Нігті рук і ніг були старанно плекані. В труні знайшли теж рамці з натягнутою ручною робіткою. Вчені твердять, що мережива й торбинку робила сама покійниця. Нема на світі нічого нового. Жінки, як тепер, так і раніш були однаково чепурні.

СТАВНИК ДЛЯ НЕВІДОМОГО ГОЛУБА.

Центральна школа для почтових ґолубів у Шпандаві, в Німеччині, задумує виставити ставник у честь невідомого голуба. Таким чином хотять віддячити ґолубам за їхню важку службу в часі світової війни. Такі ставники мають уже кінь і собака.

ПРИЗНАЮТЬ НІМЦЯМ РІВНІ ПРАВА

ЛОНДОН.—Рада Ліґи Націй повідомила канцлера Гітлера, що представник Німеччини буде мати на нарадах рівні права разом з представниками інших держав. Але не матиме права голосування. Та такого права не матиме теж і Франція й Бельґія, що домагаються покарання Німеччини.

Заразом повідомлено Німеччину, що інші домагання Гітлера не будуть узгляднені, значиться, що не буде мови про мирові пропозиції, предложені Гітлером.

ГІТЛЄР ПРИЙМЕ РІШЕННЯ.

БЕРЛІН. — Є таке переконання, що Гітлєр погодиться з рішенням Ради Ліґи Націй і вишле свого представника на наради до Лондону.

ФРАНЦІЯ ЗАЧИНАЄ ДУМАТИ ХОЛОДНІШЕ.

ПАРИЖ.—Перший шал обурення проти Німеччини минув. Тому зачинає загал думати, що всетаки краще приступити до заключення нового Льокарна, ніж зачинати з Німеччиною війну. Франція теж бачить, що її домагання покарати Німеччину не перейде. Анґлія є рішучо проти цього.

КОМУНІСТИ НАПАЛИ НА МАЄТОК ПРЕЗИДЕНТА.

МАДРИД (Еспанія). — Комуністи напали на два двори президента держави, Ніцети Замори, і забрали оливковий збір. Інші жерела подають, що поділили теж між собою землю.

СВЯТО „ПРОСВІТИ" У ЛЬВОВІ.

ЛЬВІВ. — Дня 1. березня влаштувала львівська філія „Просвіти" просвітянське свято. Найцікавішою точкою був виступ злучених хорів всіх львівських читалень. Хори виступали разом з симфонічною орхестрою. Сцена була виповнена вщерть музиками і співаками і робила імпозантне враження. Виступи хорів читалень з передмість Львова виказали, що „польський" Львів не може похвалитись такою програмою, не може здобутись на таку силу польських хорів, і на таких виконавців. Була теж ґрупова деклямація, виконана спільно 14 особами. Це була новина. Всі голоси злилися в один потужній голос, а це робило враження сили, могутности та ідейного, боєвого запалу, запалу й сили юрби, маси народу. Так описує свої враження С. Хруцький у часописі „Діло".

ПОМЕРЛА МАТИ Д-РА Л. ЦЕГЕЛЬСЬКОГО.

ЛЬВІВ. — В Камінці Струмиловій померла дня 20 лютого Аніза Цеґельська, дружина о. шамбеляна Михайла Цеґельського і мати д-ра Л. Цеґельського, що перебуває в Америці. Покійна відзначалася великими громадянськими чеснотами і була великою підпорою свого мужа, визначного церковного й народнього діяча. Крім трьох синів і двох доньок полишила 22 внуків і 2 правнуків.

ДАЛЬШІ ТРИЮМФИ ЛЮБКИ КОЛЕССИ.

БЕРЛІН. — Дня 15. лютого відбувсь у великій салі ім. Бетовена черговий концерт славної української пяністки Любки Колесси. Публики було півтори тисячі. Вже саму першу появу артистки повитано живими оплесками, які наново вибухали за кожним новим виступом. Артистка виступить іще в Берліні двічі. Один раз разом зі своєю сестрою Христею Колессівною, славною челісткою, що то виступала минулого року на Шевченківськім концерті в Берліні й здобула собі дуже прихильні рецензії німецьких критиків.

СПІВЖИТТЯ ПРАВОСЛАВНИХ З КАТОЛИКАМИ.

ЛЮБЛИН (Польща). — В Люблині й околиці є багато українських заточенців з Галичини. Але є теж багато місцевих українців. Перші є головно католики, а другі головно православні. Жиють у великій згоді. І так дня 14-го лютого православні українці влаштували, як подає дописувач „Діла", баль і вечір українських пісень, на який прийшли й українці греко-католики. Венір мав надзвичайно щирий характер. Терть між православними і католиками нема, бо праця поділена. Греко-католики влаштовують св. Миколая, а православні ялинку; православні дають концерт Шевченка, а греко-католики — „свячене" по Великодні. Одні до других ходять і вдержують якнайкраці товариські взаємини. От греко-католицький комітет при церкві св. Йосафата уладив 22. лютого теж український баль, на який зїхалися не тільки заточенці з Галичини, але прийшли теж православні українці зі своїм парохом українцем.

БЕРЕМО ВІД НИХ, ДАЙМОЖ ІМ ЩОСЬ.

ЛЬВІВ. — На ту тему пише в „Ділі" д-р Василь Щурат. А має на думці американських українців. Він взиває українське ґромадянство в краю памятати, що „воно має свою велику рідню за океаном, рідню, яка заедно щиро й неабияк спомагає всякі наші установи, вважаючи їх, як і ми, своїми". І каже: „Хібаж за те вже не належиться від нас ніяка вдяка?"

Разом з тим взиває в першу чергу ті українські установи в краю, що побирають з Америки поміч, щоб уважніше прислухувалися до американських голосів і допомагали американській Україні в тім, чого вона з краю потребує.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ХТО Й НА ЯКІМ СИДИТЬ СТІЛЬЦІ

Комуністи від „У. Щ. Вістей" і соціялісти зпід стягу скрентонської „Народної Волі" дійшли згідно до такого висновку, що це тільки вони служать вірно й чесно українській справі. Зате зраджує український нарід — джерзисітська „Свобода", що звертає цей нарід до угоди — з Польщею.

„У. Щ. Вісти" помістили статтю під наголовком „У варшавських шорах" і виписали, що „Повищий наголовок відноситься до джерзіситської „Свободи". Отже те, що „Свобода" виписує проти поневолення України Москвою, вважається большевиками нападом на Совети, а такий напад мусить, на їхню думку, заганяти нас „у шори шляхецької Варшави". Ствердивши це, „У. Щ. Вісти" пишуть, що проти цього твердження „редактори „Свободи" готові запротестувати", і „як і всі націоналісти, готові сказати, що боряться й проти Варшави". Та це не є правда — в очах прихвостнів Третього Інтернаціоналу.

Їм у допомогу прийшла та мішанина, що прикриває себе соціялістичним плащиком і радикалізмом і виступає на сторінках „Народної Волі" в ролі єдиного в Америці українського соборника, самостійника, єдиного речника робітничих і селянських мас, єдиного оборонця жидівства на Україні супроти таких жидівських погромників як „Свобода" і т. п. Про те не було би потреби говорити, бо це відомі річи. Але сталося так, що „Н. В.", не знати з яких причин, намагається доконче надати великого значіння голосові якогось Кузя з Дітройту, що то заявився в дітройтській ґазеті за згоду з Польщею, а про що вже була згадка і в „Свободі". З цього голосу, що позбавлений усякого громадського значіння, робить „Н. В." велику справу і пише, що Іван Кузь „сів отверто на той „один стілець", який уже місяцями майструють у Джерзі Сіти". „Народна Воля" пише далі, що це, що Кузь простягнув руку отверто до Польщі, є випливом аґітації джерзисітської „Свободи". Ствердивши це, додає, так як і „У. Щ. Вісти", що „дуже можливо", що редактори „Свободи" будуть ганьбити Кузя за його ставлення справи з Польщею, та „це буде тільки лицемірство".

На те відповімо, що якби так „Народна Воля" сиділа, як сидить „Свобода", тільки на однім стільці, й то на українськім, і якби була в неї хоч крихітка політичного розуму, то вона не робилаб прислуги Польщі й не привязувалаб особливої ваги до якогось нещасного голосу з Дітройту, не попертого ніким з відповідальних американських Українців. Вкінці, теж у відповідь, наведемо ще слова „Н. В." з 5 березня б. р., що: „чим противник дурніший, тим легче його поборювати; чим більше він воює неправдою, тим менше треба витрачувати енерґії на боротьбу — сама правда його побиває, навіть в очах його власних, більш критичних, прихильників".

„ВЕРХОВИНО, СВІТКУ ТИ НАШ"...

В останніх роках Гуцульщина вийшла в „моду". Польська преса, а зокрема „Ілюстровани Курієр Цодзенни", вмовила в польську публику, мовляв — у східних Карпатах живе собі племя мало прослідженого походження, яке нічого спільного не хоче мати з Україною, залюбки вчиться польської мови, з ентузіязмом відноситься до всього, що польське, а з природи незвичайно талановите. В такий десень уже й змонтовано навіть фільму. І поширилася леґенда про гуцулів, як відлам польських „ґуралів". В звязку з систематичною акцією на Гуцульщині цими днями владжено там лещетарську імпрезу, „шлякем друґей бриґади". На Гуцульщину виїхала маса людей з Варшави, а в цьому чимало ріжних достойників та кореспондентів. І ось дехто з цих кореспондентів поробив „відкриття": гуцули — це свідомі українці!

Кореспондент вшехпольської преси з „кресів", Юліян Подоський, в „Курєрі Варшавскім" з 25. лютого ц. р. під заг. „Коли спить Бескид"... пише з Ворохти:

„У Ворохті відбувається гуцульська забава з танками. Перше, що кидається в очі принагідного гостя, це краски: жовто-блакитні. В цій красці порозвішувані прикраси на стінах, в цій красці всі гості мають кокарди. Серед танцюючих пар багато українських гостей зі Львова, Станиславова і Коломиї. Мимохіть насувається питання (оперте, зрештою, на відомім факті, що „національними" красками Гуцульщини є червоно-жовті), чому стільки „жовто-блакитні" маніфестації?"

А в „Ілюстрованім Курєрі Цодзєннім" з 27. лютого Адам Краковецький в репортажі п. з. „Алярмуючі сиґнали з Гуцульщини. Політичний відгомін лещетарської імпрези" подає між іншим такі картини:

„Багато тут робиться. Пхається гроші, будується мости, гостинці, студні, дається допомоги, **перекуплюється людей.** А під землею йде шепіт: **„Нехай роблять; все це для нас останеться"...**

„В одному селі на Гуцульщині є український священик, що дійсно зберігає невтральність. Зрештою, має жінку польку і сам походить з напів польської сімї. І ось гурт впливових осіб поставив внесок, щоб признати йому Золотий Хрест заслуги. Йдуть вони до нього і кажуть йому це. Падає відповідь: — Бійтеся Бога, не робіть того. Дуже ціную собі цю честь і дуже шаную цю відзнаку, алеж мене тут знищать, жити не дадуть, спалять.

„Перед самим маршем шляхом II-гої бриґади український священик в одній з місцевостей на Гуцульщині виголосив промову, повну інвектив та образ на адресу польщини. А водночас від того священика надходить лист до одного державного лісничого, його доброго знайомого, в якому цей священик пояснює, що його спонукав до цього гурт місцевих українців, які казали йому остерегти гуцулів перед участю в гуцульськім марші (!!).

„Є свято Йордану. Щоб краще випало, військові власти пропонують одному зі священиків військову орхестру.

—А нам пощо це? — паде відповідь — не хочемо".

„Коли хтось зачепив малого, 8 чи 10-літнього хлопця і спитав його:

— Хто ти такий? Впала відповідь:

— Син вільної України.

Відповідь дав провокаційним тоном, бо такий смаркач знає, що нічого йому за це не станеться".

„В одному селі будується костел. Село поділене на два табори: український і польський. Одного дня оглядає комісія стан робіт. Здалека приглядається ґрупа населення. Аж ось ксьондз кличе одного з селян:

— Степане, ходіть-но сюди, будете потрібні.

Степан здвигає раменами і каже:

— Не піду, я невтральний.

„Селянин-поляк має сина, що належить до Стшельца. Батько каже до нього:

— Не ходи в стрілецькій шапці, бо шиби вибють, кривду зроблять".

Для обох тих кореспондентів їхні принагідні помічення — це просто ревеляції. Та вони з ними легко впоралися. Подоський іритується, мовляв — з такими нашими гуцулами мають до діла румуни й чехи і як легко вони з ними дали собі раду. На його думку — національна свідомість гуцулів датується всього від року: польські урядові чинники взялися плекати гуцульську породу коників, а українські „сепаратисти" вмовили в гуцулів, мовляв — „ляхи хочуть вашої кривди", хочуть відгородити вас китайським муром від культури й тому стараються не допустити до хову на Гуцульщині великих коней. І ось звідсіля взялася нехіть гуцулів до поляків, яку демонструють жовто-блакитними кокардами... Словом — українські „сепаратисти" взяли гуцулів кличем: „дайош арабську расу коней!", „геть куциків!"...

Не менш примітивно пояснює собі національну свідомість гуцулів кореспондент україножерного „І. К. Ц.", А. Краковецький: На його думку, гуцулів роззухвалили урядові чинники, бо засипають їх усякими привілеями, з ентузіязмом відносяться до орґанізаційних змагань гуцулів, а в кожному гуцульському діячеві, що хоче орґанізувати поляків на Гуцульщині, добачують вшехполяка. Краковецький підкреслює, що ці урядові чинники вже полапалися в своїй помилці і поправляться. —(„Новий Час").

НАРІД ЗАКАРПАТТЯ ХОТІВ ДО УКРАЇНИ

(Оригінальний протокол з 1918 року, списаний на рідній землі, себто на т. зв. „Підкарпатській Руси", коли нарід висказував свою думку, куди хоче прилучити свою землю. Протокол цей передрукувала тепер ужгородська „Свобода" у відповідь американським мадяронам, що баламутять в Америці наш нарід, що вийшов з Закарпаття, москвофільською пропаґандою й аґітацією за прилучення цього краю до Мадярщини. При передруку задержано оригінальний правопис).

Протокол записаный 18-го децембра 1918-го года в Марамороші-Сиготі на установчих зборах Марамороської руської (української) рады. Зборы по службі в 11 часов спеpед полудня отворив Иван Гощук адвокат сиготський, як предсідатель найстарший віком и привитав представительов Марамороського руського народа. В промові (бесѣдѣ) своей пояснив тоты розпоряджения, які мадярське правительство (министерія) для руського народа доси зробила, предложив, же що ще руський народ жадае и толкував, що сесь народ щастя свое у будучности лише як частина Угорщины може найти, де правительство хоче ѣм дати повну свободу, повну автономію. Промову сю больше раз прерывали гучными окликами (не треба нам нѣчого од мадяров, най живе Украіна, до Украіны, ідемо до Украіны...). Як скончив промову свою президент з віку, за предсідателя собора вибрано одноголосно дра Михайла Бращайку, адвоката раховського а за писарьов Андрія Медвецького, сиготського професора гимназіи и Василя Клемпуша, обывателя ясѣнського. Посему многі промовляли переказуючи межи прочим тоты кривды, які они самі або народ за час войны и переже перетерпіли, и заявили зборы, що жадают зединеня всѣх руських земель до одної державы (краіны) а разом протестовано против того, щобы руські землѣ Романии, Чехам або иншой чужой державі поддані были. Протестовали и против того змаганя румунов, щобы Сигот впався под румуньску власть, бо сего города — з огляду на землеписне (географичне) положенье, водові и сухопутнѣ дорогы, на руські села и цѣлу оклицю що город окружают и дальше з огляду на тото, що 2/3 жительов комітата суть русини — лише русини можуть мати право (русинам ся належить). Выповіли ще зборы, що на великой мировой конференции для обороны своих интересов хоче мати руській народ свого заступника и в конци, що доти, доки ся конечно не постановить и не потвердить, аж до котрої країны русинов сих прилучать, русины признают теперішнѣ законы и до подержаня ѣх через присутных взивают зборы всіх неприсутных горожан, щобы анархія (безголовье) не настала и що законнѣ приказы верхности поважати и тим повинноватися будуть. Постановилось в конци, що марамороський народ жадае, щобы загальный собор всѣх русинов, жиючих в Угорщині януара 21-го, одбывся у Хусті и що на сесі зборы завуться представителі (делегаты) всѣх громад и то од кождых 1000 душ оден. (Приміром як село мае 1200 душ, шле двох делегатов). По сему возвав предсѣдатель появившихся делегатів, постаратися, щобы в кождом селѣ без проволочно засновано народну раду. Теперь слѣдовали вибоpы Мараморoськоі руськоі (украінскоі) рады. За предсідателя одноголосно вибрано дра Мехайла Бращайку, адвоката з Рахова, за заступника предсідателя дра Августина Штефана адвоката Раховського, за писарьов: Андрія Медвецького, проф. гимназіи з Сигота и Василя Клемпуша, ясѣнського обивателя, за касѣря дра Юлія Бращайку адвоката з Хуста а за членов рады: Петра Гайовича з Данилова, Стефана Клочурака з Ясѣня, Антона Грабара и Ивана Гощука з Сигота, дра М. Андрашку з Вульховця, Петра Долиная з Ремет, Стефана Тиводар з Рахова, Евгена Пуза и Василя Кемень из Изы. Окрем сего кажда громада мае вибрати одного члена до сеі рады. Выбранѣ урядники и членьі — з выимкою неприсутного дра Юлія Бращайка, дра Андрашки и Василя Кемень на руський (синьо-жовтый) прапор (заставу, фану) зложили отсю присягу (божбу): Я... божуся единому живому и всемогущому Богу, що права руського народа вірно боронити, народ заступати и волю его зповняти буду. Так ми Боже помагай. Перед присягою народ под вливом невимовного одушевлення просьпівав: „Царю небесный..." и по присязі: „Достойно есть..." коли предсідатель затворив засіданье и народ з тою надѣею, що жде го краща доля співаючи церковні и народні пісни вдоволено и весело розыйшовся. На потверджене протокола попросив предсѣдатель дра Августина Штефана заступника предѣдателя и Евгена Пузу изського обивателя. Дано як высше. Андрій Медвецький в. р., Василь Клемпуш писарь. Др Михайло Бращайко предсѣдатель, в. р. Потверждуеме: др Августин Штефан, в. р., Евген Пуза, в. р. Книгопечатня Юлія Фелдешія в Унгварі.

УЛАС САМЧУК

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина перша.

Передрук забороняється! — Авторські права застережені.

27

Ви дуже дебелий. Мабуть маєте дуже сильні руки. Ану, покажіть мені вашу руку. Згадала, що я колись знала хіромантію. Мене навчив один старшина. О, ваша рука груба. Тепер нічого не видно.

Я взяв її руку. Від неї до мого нутра полився сильний ток чогось млосного. Вона так ніжно торкалася до моєї долоні, що здавалося я піймав метелика і тримаю його в кулаці.

Ну, перекладайте. Чогож ви мовчите.

— По-німецьки буде: „Іх габе зі ґерн".

— Як, як?

— Іх габе зі ґерн".

— А як ще?

— Іх габ зі ліб.

— А ще є одно.

— Іх лібе зі.

— А вмієте відмінювати? Іх лібе, ду лібст... Ду лібст? Лібст-ду? Як буде справно? Ду лібст, чи лібст ду? А коли ви відїжджаєте на фронт?

— Після завтра.

— Після завтра? Куди? Далеко?

— До Італії.

— А ви так і не сказали, як справніше. А за хрестика також не розказали. Завтра в шостій ви розкажете мені. Добре? Добре? Комічно. „Іх габ зі ліб". Дивна німецька мова. Добраніч. Біжу. Завтра тут! Добраніч!

З місця рванулася й побігла. Я лишився й стояв на місці. Стояв довго, поки темнота не проковтнула її.

22.

В шостій був на тому місці, де ми гуляли вчора. Година гарна, тепла, лагідна. Сніг змягчав і набрався вогкости. Кіті ще не було. Зупинився й розглядаюсь навколо. Ось наші вчорашні сліди. Ми вторували тут справжню стежечку. Це її сліди, а це мої.

Раптом на мене падає велика груда снігу. Оглядаюся, нема нікого. Що таке? Сніг упав десь згори. Задираю голову й бачу, на зігнутій і покрученій ялині, недалеко від того місця, де я стояв, сидить спокійно Кіті. Їй уже невигідно, але сидить зовсім тихо. Одягнута в сірий військовий плащ, на ногах чобітки з високими лякованими холявами. На голові біла вязана шапочка.

— Добрий вечір, панночко! —кажу.

— Це ви? А я думала, що ви взагалі не прийдете. — Поволі незґрабно пручається й видно хоче злізти. — Виб хоч помогти мені злізти.

— Плигайте просто на мене, як вивірка, — кажу, наставивши руки.

— Ніби то ви мене й удержалиб. А що, як плигну?

— Ну, так плигайте.

— Тримайте! — і плигнула. Я піймав її на лету й виніс на стежку.

— О, ви все таки дужий. Я важу... Ну вгадайте скільки я важу?

— Мабуть кіль шістьдесять.

— Ха-ха-ха! Порядна гуска важить більше. Шістьдесять одно й трицять дека, без цього плаща. Це тяжкий плащ. Знаєте, що я сьогодні довідалась? У Росії революція. Скинули царя й узагалі все начальство. Цікаво. Мама плаче. Наша сіра кицька чогось обілася чи що, і здохла. Мама дуже її любила. Яж не люблю котів. А ви любите?

— Ніколи не мав нагоди подумати над цим.

— Це дивно. А коли ви сиділи там на полонині в окопах. І там не думали про це?

— Про це якраз ні.

— А про що?

— Про все. Багато передумалося. Було досить часу.

— А це цікаво. Ну про що ви думали? Ну, от сидите. Уявляю собі глибокі землянки. Там душно, мокро й повно вояків. Усі сірі, дужі мужчини. Усі брудні й усі сердиті.

— Не всі сердиті. Є й дуже веселі. Деякі сміються навіть тоді, коли їм відривало кусень тіла. Одному куля пролетіла крізь кишки, а він сміється.

Кіті подумала. — А болить, каже вона. Цікаво. Що мене в мужчин дивує це те, що вони такі терплячки й витревалі. Я ще не бачила, щоб мужчина плакав. Отжеж їх болить. Правда, болить?

Я усміхнувся. — Розуміється, болить. Є такі, що і плачуть. Скільки я бачив таких, що плачуть. Усе це залежить від духового стану людини. Були такі, що при одному вигляді фронту плакали. А побули довий час, загартувалися й зовсім не звертали на це уваги.

— А ви були ранені?

— Хтож з тих, що були на фронті, не ранений.

— Як це було? Розкажіть!

Почав оповідати. Довго ходили по доріжці, втоптаній нашими ногами. Оповів їй усе, що пережив і передумав. Коли скінчив, питає:

— Маєте ви ту стрічку, що вам дала Параня?

— Маю.

— Маєте тут?

— Так.

— Покажіть.

Виняв і показав. Подивилася і сказала: — Жовта й синя. Цікаво. Візьміть. А розкажіть, за що вам дали хрестика. А це все таки сильно. Велика церква, а в ній повно образів із виколеними очима. Ви вмієте оповідати. Це мабуть інак було. Не так сильно.

— Я зовсім не вмів оповідати. Я й не вмію. У мене це лиш іноді буває. Це треба настрою. Я мушу шукати слова й вирази. Я чую значно більше, ніж можу висказати. Мене часто мучить, страшна й разом велика думка. Ходжу, ношуся з нею, а висловити не вмію. Я ще був зовсім малим і вже відчував це. Це було і смішно й разом прикро. І аж коли зустрівся з Борисом, той навчив мене багато говорити. Ах, колиб ви почули, як він чудесно говорив! Я ще ніколи не чув, щоб хто вмів так приємно, так розумно і так просто говорити. А сам я... Ні, я не вмію. Мені бракує чогось. Бракує спритности, гнучкости. Я ввесь сучковатий, грубий.

Після почав оповідати „про те, як заслужив хрестика". Кіті уважно слухала. Підчас розмови взяла мою руку й увесь час з нею бавилася.

— Дивний той Янчеюк, — каже вона, коли скінчив. Невже він так любив Марійку? Невже гуцул уміє так любити? А Марійка. Цікаваб побачити її. Ця пережила. А ви завтра їдете? Невже ви завтра їдете? От дивно. Є тут, а завтра вже Бог зна де. Поїдете, підете знов на фронт. Згине скоро сніг, настане весна, а вас тут не буде. Всі будуть тут, а ви ні. Чиж не комічно?

І вона почала голосно сміятися. — Пригадала собі, як мама плакала за кицькою. Ха-ха-ха-ха! Ви ввесь суковатий. Ха-ха-ха-ха! Це мене все так смішить. Усе залежить від духового стану людини. Це ви вичитали з якоїсь книжки. Це ви напевно вичитали. А як поїдете, то напевно забудете мене. Мене зовсім легко забувається. Не думайте ніколи й усе. Ха-ха-ха! І звідки я взяла, що ви будете за мене памятати? Ви страшно смішний. А мене, знаєте, болить голова. Дуже болить. Тому я така дивна. Я хотіла сьогодні зовсім не те сказати. Зовсім не те. Але вже пізно. В мене так часто буває, що я не те скажу, що хочу. Часом це добре, але здебільшого зле. А коли відїдете ви, все таки напишіть. Розумієте? Мені буде приємно мати й від вас листа. Я дістаю так багато листів. Зо всіх сторін, уявіть, зо всіх сторін. У мене ціла збірка листів.

— І хочете до неї долучити й мій? — Це вирвалося в мене зовсім наперекір мого бажання. Яж міг її образити.

— А ви й ображатися вмієте. Це дуже гарно. Ну так бувайте... Мені вже треба йти... Треба йти... Ну? Чого ви на мене так визвірилися? Ви! Ви!

(Дальше буде).

М. Костишин.

ПРОЩАЙ!

(Підсудним в останній день варшавського процесу 1936. р.).

Прощай, голубонько кохана!
Прощай, прощай на довгий час!
Жорстокий присуд за ідею
Неначе грім упав на нас.

Прощай! Вже жде в тюрмі холодній
Смердячий, темний, вічний льох.
Широка паща вже отверта,
Проковтне нас дванацятьох.

Хай кат кричить, гнилизна точить,
Душі живої не зморить...
Ось грімко чути: „Слава Україні!"
В „гаремі" суддів гомонить.

Цей глум ранить шляхетську душу;
В підсудних думка лиш одна:
Раниться серце, бо в кайданах
Стискає нарід рука брудна.

У них кипить жадоба пімсти...
Не страх досмертний присуд нам!
Нехай і петлі закладають,
Плюєм у вічі ворогам.

Бо местник народу — це ґраніт!
Це меч! Це рало і леміш,
Що крає скиби в перелозі:
Честь не міняє він за гріш!...

Не лиже лапи за охлапи!
Не топче предків, їх ідей!
Тиранська смерть його не страшить!
Бо дух сильний, як Прометей...

Хоч падем в жертву з рук мерзених,
Бо так велить жорстокий час;
Проковтне нас—цей льох тюремний—
Тисячі стануть знов по нас!

Прощай, прощай, о ясна зоре!
Ховай, пести ідейні сни!
Дасть Бог — ще ми в смердячім льоху
Доживем вольної весни.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ПО КОРОЛІВСЬКОМУ, ЧИ ПО РЕВОЛЮЦІЙНОМУ?

Новий анґлійський король виголосив революційну промову. Оглянувши в Ґлезґові новозбудований корабель-велика́н, „Королеву Марію", він пішов оглядати бідну дільницю міста, а по оглядинах сказав: „Як можна погодити будову цього величнього корабля з огидними вулицями, що ми їх щойно бачили?"

Це коротка, але дуже революційна промова, бо якраз це противенство між люксусом і нуждою розбуджує революційні почування в робітників.

Та чи революційно таке говорити з королівського боку? Чи не було би більше революційно з його боку про таку суперічність мовчати? пробували доказати американцям, що їх віщування це глупі забобони.

РОЗУМ, ЧИ ЧУТТЯ?

Очевидно, що намір цих американців похвальний. Одначе, чи переконає це тих, що в такі забобони вірять?

Чому, наприклад, вірити в те, що чоловік пішов попід драбину, вилетів літаком на 13 соток стіп над землю, кинувся з скоропадом на землю й осів безпечно, коли в той самий феральний день, у пятницю, 13-го березня, в Нюарку, Ню Джерзі, вдавився довбачкою до зубів 16-літній Френк Мек і три поліцаї не могли її добути?

Як хто хоче пса вдарити, то вже патика знайде.

НОВИНКА.

Телеґрафують з Вашинґтону, що президентові Рузвелтові дали цвіти.

І ґазети цю телеґраму помістили. Де новинка?

Новинка в тому, що ці цвіти дано президентові в середу, а зірвано їх у неділю в Ґаваї. Цвіти вложено до літака, що виїхав до Сан Франсіско. Другий літак перевіз їх із Сан Франсіско до Вашинґтону. Ціла дорога виносить понад 5 тисяч миль.

Здавалось би, що це навіть не новинка; а тут це лекція про модерне життя.

Чи не підсуває вона нам питання: що може в таких часах зробити нарід, що думає середньовічними думками?

СКІЛЬКИ ВАМ РОКІВ?

Перед нюйорським судом для чоловікобвинників поставлено оноді Карміна Падуана, котрий своїм автомобілем убив кількоро людей. Проти нього видано вже 8 варантів. У 1935-тім році він був „героем" 5 автомобільних випадків, у котрих люди стратили життя. На візвання поліції й суду він не ставився. Поліція шукала його довго, поки могла піймати.

Лікарі кажуть, що цей Падуано має „умовий вік 10 літ". Метрика каже, що він уродився 27 літ тому.

Це значить, що він поводиться так, як 10-літня дитина. Як дитина не розуміє, яку силу має автомобіль, що це значить візвання до суду, так і цей 27-літній чоловік не розуміє.

ЩЕ ОДИН ВІК.

Це подає нам добре ріжницю між поняттям фізичного віку та умового віку.

Учені розріжняють ще вік чуттевий. Як при фізичнім віці береться під увагу фізичний розвій, як при умовім віці умовий розвій, так при чуттевому віку береться під увагу розвій почувань, бо дитина ріжниться від дозрілої людини тим, що вона має сильно розвинені одні почування, слабо розвинені інші та не може своїх почувань удержувати в відповідній рівновазі.

Тому й говорять учені про три дозрілости: фізичну, умову й чуттеву. Є люди, що дозрілі тілесно, а не дозрілі умом або чуттям, а є люди дозрілі тілесно й умово, а недозрілі чуттям.

Минулої пятниці багато американців робили преріжні дивачні діла. Одні скакали з літаків, інші ходили попід драбини, перехрещували при їжі вилки й ножі, і таке інше.

Усе це робили тому, бо в пятницю було 13-го дня біжучого місяця; а як пятниця 13-тий день місяця, то це подвійно нещасний день; а ходити попід драбину це теж вважається нещастям; а зложити вилки з ножем навхрест це теж не годиться, і так далі. Так принаймні каже народня фільософія американського народу, а ті, що тут це все робили,

ЩЕ ОДИН УРЯД СЕЛЯН І РОБІТНИКІВ.

Потались американські ґазетярі параґвайського полковника Рафаеля Франка, що недавно оголосив себе диктатором, а параґвайську державу фашистівською, як він саме розуміє політичний характер свого уряду.

„Ціллю мого уряду", сказав Франко, „завести демократію робітників і селян".

Большевики говорили про диктатуру селян і робітників, а скінчилося на тому, що не селяни і робітники диктували, але диктували селянам і робітникам. На чому скінчиться це народовластя селян і робітників?

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ГІСТЬ З ЛИТВИ.

Дня 17. березня приїжджає до Америки кораблем „Беренґарія" п. Вінцентий Ждавічис, керуючий справами організації „Союз Визволення Вильна" і редактор „Мусу Вільніюс", журналу, що його видає згадана організація. В Америці поведе Шановний Гість нову акцію в справі визволення Вильна зпід польської окупації.

ВІДЗНАЧЕННЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ЛИТОВЦІВ.

З нагоди Свята Незалежности Литви (дня 16. лютого) президент Литви, п. Антанас Сметона, удекорував деяких литовців ордером за заслуги для вітчини. Між тими удекорованими є і три американські литовці. Є ними: Ґенеральний консуль, адвокат Петро Давґжкардіс, що одержав ордер лицарів короля Ґедиміна четвертого ступня. Прелат М. Крушас з Шікаґо одержав ордер другого ступня. Антанас Ванаґайтіс, мистець-композитор, теж ордер четвертого ступня. Цей останній є автором славної „О світе! Без Вильна не буде в нас спокою", що стала так якби литовським гимном.

К. В.

З РУХУ ПО ВІДДІЛАХ.

ДІТРОЙТ, МІШ.

Будуймо Союзовий Дім — для Молоді.

Говоримо про молодь. Журимося нею. Питаємо себе, що з неї буде. Але мало докладаємо реальної праці до такого діла, яке допомогло б ту молодь згуртувати в українським осередку. А таким осередком має стати в Дітройті Дім Відділів У. Н. Союза.

Хто був на концерті, влаштованім дня 8. березня молодою тов. ім. І. Мазепи, від. 183 У. Н. Союза, той переконався на власні очі, що там було присутних багато хлопців і дівчат, та що та молодь таки добре працює в користь будови Союзового Дому. Коби тільки тепер старші поперли цю справу як треба, то все булоб в порядку. Ті, що купили площу під будову, зробили дуже добре і хосенне діло, бо це є гарне місце і дуже відповідне на Союзовий Дім. А тепер черга на широкий загал. Нам треба такого модерного дому в Дітройті. Народня справа цього вимагає. Будучність наших дітей взиває нас подбати про такий дім. Тому сповнім громадно свій обовязок і кожний з нас хай зложить на ту добру ціль по $25. Хто не має, хай складає дрібними ратами. Але всі складаймо, бо це для нашого спільного добра. Підіпрім цю справу на балю, що буде влаштований в галі на Клиперт дня 3. травня. І памятаймо, що дня 30. травня на Декорейшен День буде Посвячення Площі, а потім бенкет з танцями. Всі організації будуть прошені на це свято. І ми певні, що вони на нім будуть.

Дальші жертви зложили: Клюб „Тризуб" $25, Н. Шустакевич $10, І. Боднар $5, Й. Семко $5, Т. Сисак $5, д-р А. Т. Кібзей $5, І. Боднар $1. З представлення 23. лютого чистий дохід $55. Всім тим жертводавцям складаємо щире спасибі.

Екзекутива Ц. К.: Василь **Чмир**, предс.; **Василь Бартіш**, кас.; **Володимир Візничак**, секретар.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

Т. К., Ню Йорк, Н. Й.—Треба було справити назви місцевостей і імена осіб, які були подані помилково. Крім того, як ми це вже оголошували, в місяцях від листопада до квітня треба ждати на проголошення жертв і по два місяці. Це не наша вина. Коли за один місяць назбирається понад $4,000 дрібними жертвами, то це вимагає багато місця в ґазеті, щоб оголосити ті всі звіти з ріжних місцевостей.

Приспособилась.

— Щож, Василихо, ви задоволені тепер з Василя?

— Чому би ні?!

— Значиться, він перестав пити?

— Ні, але я навчилася.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Свято Злуки.

В моїм родиннім селі гром. Кізима все бажав своїм ворогам одного: щоб їм робити не хотілось. На щастя, такого побажання ніхто не може пожелати елізабетській громаді, бо бо вона все любить працювати на народній ниві. Так тим разом відсвяткувала 1-го березня ц. р. наше національне свято Злуки Земель України.

Відкрив його І. Клок відповідним словом. Далі хор „Боян" під управою п. дяковчителя М. Ядловського відсівав „Далека ти, а близька нам". Тут наступило вступне слово о. Й. Чаплинського, котрий у своїй промові підніс значіння свята Злуки Земель України, а окрема спиняювся широко над молоддю, котру, о. Чаплинський казав, треба вчити, щоб ходила на наші національні свята, і щоб училася шанувати все українське.

Хор „Боян" знаменито відспівав вязанку пісень, опісля наступила святочна промова п. О. Ревюка, в якій бесідник представив історію боротьби за обєднання наших земель.

Потім була деклямація панни Варварки Безкоровайної, написана арт. Д. Захарчуком: „Під теперішню хвилю". Панна Безкоровайна деклямувала дуже добре, за що її публика нагородила бурливими оплесками. Далі хор „Боян" виступав, а за ним малий Галущак, член української школи, віддеклямував дуже гарно „Шевченкові роковини".

Також тут наменито віддеклямувала по англійськи панна Оля Настюк з Нюарку: „Осінне листя падає", що зображає життя братів у большевицькій неволі.

Про життя першого президента Вашинґтона виголосив промову адв. Ваґнер з Джерзі Сіті. Найбільше враження адв. Ваґнер зробив на публику тоді, як сказав, що буде говорити по українськи.

Перед відкриттям портретів Шевченка, Грушевського і Вашинґтона виголосив бадьору промову п. Р. Слободян, вказуючи на заслуги людей, у яких честь відкрилося портрети.

Накінець хор відспівав заповіт нашого Кобзаря Шевченка і свято закінчилося національним гимном „Ще не вмерла Україна".

Учасник з Нюарку, Н. Дж.

КЛІВЛЕНД, О.

Протестаційне віче.

Заходом Злучених Українських Організацій і обидвох парохій міста Клівленду відбулося в неділю, дня 16. лютого б. р., протестаційне віче, звернене проти ляцького режиму на західних українських землях, а заразом і проти несправедливого засуду варшавським судом 12 молодих українських студентів і студенток.

Тутешні українці зійшлися масово на означений час до салі У. Н. Дому, щоб запротестувати як одна родина. Віче відкрив старшина відділу ОДВУ п. І. Попович, а проводив вічем голова вічевого комітету, інж. І. Петрівський. Секретарювали В. Третяк і панна А. Трусь.

Предсідник п. Петрівський пояснив приявним ціль віча.

Першим бесідником був місцевий парох укр. гр.-кат. парохії, о. В. Мереньків, який представив історичну боротьбу українського народу з поляками. А потім говорив бесідник про несправедливі польські суди. Ропровів, як судять українських революціонерів. Згадав за „пацифікацію" з 1930 р., яку влаштував міністер Перацький на західньо-українських землях, як теж прочитав імена тих, котрі вістали замучені ляцькими уланами підчас цеї пацифікації.

Дальшим бесідником був місцевий парох укр. прав. парохії, о. М. Запаринюк, що зясував всі ті ляцькі звірства і тортури, які наш нарід переносить під польською окупацією. Говорив теж і за тих 12 местників-героїв, котрих польський суд засудив за те, що боронили волі і свободи українського народу. Сьогодні, говорив далі бесідник, приходиться протестувати не лише проти ляцьких звірств, а-ле теж і проти тих уговодців, котрі роблять угоду з Польщею. Вкінці згадав і за терпіння українського народу під Советами, де вимерено голодом міліони Українців. Далі закликав приявних до жертвенности на визвольну боротьбу в рідним краю і до занехання політичних і релігійних спорів. Взивав до одного фронту в обороні нашої України.

Англійською мовою говорив місцевий адвокат п. І. Біліньський. Бесідник представив перебіг цілого процесу. Подав, кого і за що засуджено. Говорив про знущання над вязнями у слідчій тюрмі, про заборону говорити на суді по українськи та загрівав присутніх до дальшої посвяти і допомоги боротьбі проти наших ворогів.

Далі говорив по анґлійськи п. Й. Жируха і взивав молодь поперти українську молодь в краю в її геройській боротьбі.

Протестаційні резолюції відчитав предсідник віча, і їх одноголосно принято. Вони будуть вислані до Ліґи Націй і до Вашинґтону. Потім приступлено до збірки на визвольну боротьбу. Зібрано $122. По обчисленні розходів вічевий комітет перешле їх на призначену ціль через Обєднання.

При кінці о. Запаринюк, дякуючи приявним за таку щиру жертвенність, просив вшанувати тих, що їх засудили в Варшаві, повстанням з місць. При тім відспівано „Ще не вмерла". На тім предсідник закрив віче.

Всі присутні були задоволені, бо протест відповідав їх почуванням. Тому і нагороджували бесідників рясними оплесками.

Михайло Шміґельський.

НАСТЯ ВОЛОШИН

УКРАЇНСЬКА СТИҐМАТИЧКА.

Хочемо дещо написати про голосну вже в цілім краю і за кордоном справу української сільської дівчини Насті Волошин, першої української стиґматички.

Ми вмисно здержувалися з описуванням цього дивного явища стиґматизації, бо ждали, що про це скажуть духовні круги і лікарі. Щойно, коли широко про це розказав знавець таких справ, професор теольоґії о. д-р Г. Костельник, рішили ми поділитися тим з нашими читачами. Всі подані відомости про нашу стиґматичку є змістом розмови представника нашого братнього часопису „Українських Вістей" з о. д-ром Г. Костельником, як також змістом відчиту, який о. д-р Костельник мав у домівці „Союзу Українок" у Львові при вул. Сикстуській 44, дня 1. лютого б. р., год. 7:30.

Що таке стиґматизація?

Наперед кілька слів про саме явище стиґматизації.

Слово „стиґматизація" походить від грецького слова „стіґма". Воно значить знак, знамя, сліди трепіння. „Стиґматичка" можнаб по нашому сказати „назнаменована". Стиґматизація як явище, це рани Христові на людськім тілі іншої людини. Стиґматизація проявлялася досі лише у вірних латинської церкви. Щойно зі стиґматизацією Насті Волошин цей прояв перший раз стрічаємо в греко-катол. церкві. Правда, розказували для українці, еміґранти з Великої України, що у Виниці в шпитальнім номер підчас війни простий чоловік, православний, який теж мав виразні прояви стиґматизації, але це не є певне і не проствіджене як слід.

Відколи перший раз знаємо про стиґматизацію? Від понад 700 літ, бо від першої половини XIII. століття. Першим стиґматиком був св. Франц з Ассізі (Італія). Він дістав їх у 1224 р. і жив два роки зі стиґмами. Одержав усі стиґми нараз одної ночі. Від того часу аж до наших днів було 330 стиґматизованих осіб. Найбільше відомі стиґматизовані це побіч Франца з Ассізі, св. Катерина з Сієни (XIV ст.), Тереса Еспанська (XVI ст.). Повну стиґматизацію мали до тепер коло 80 осіб. Крім згаданих, відомі ще: Катерина Еммерих, Христина фон Штоммель, Джемма Ґальґані, Люїза Лято, Марія Мерль і тепер жива Тереса Найман. Цікаве, що на загальну скількість стиґматизованих було лише 40 мужчин.

Як ставиться католицька церква до стиґматизації?

Католицька церква признає стиґматизацію як надприродне явище, але заки признасть, що це дійсно стиґматизація, обережно і довго досліджує його. Найкращий доказ, як ставиться до цього церква, це те, що з між стиґматизованих церква признала святими 60 осіб, а щодо 44 ведеться канонізаційний процес. Отже стиґматизація в розумінні церкви це особливий дар Божий.

Світська наука не висказала в тій справі свого останнього слова. Вона признається, що не вміє пояснити того явища. Але вона не зрікається тимсамим пояснити це в майбутності як явище природне. Бо наука не признає чудес. Є намагання пояснити „науково" стиґматизацію як природні тілесні і психічні (духові) явища. Але це нічого не вияснює.

На думку о. д-ра Костельника, стиґматизація, це можність перебирати на себе чужі терпіння й недуги, починаючи від терпінь Христа, щоб їм влекшити. Це получене з великими тілесними терпіннями, бо стиґматизовани самі мусять пережити всі ці стани недуги.

Дещо з життя Насті.

Щоби зрозуміти явище стиґматизації у Насті Волошин, необхідно знати дещо важніше з її життя.

Настя родилася 27. вересня 1911 р. в селі Красне (парохія Майдан Сінівський), пов. Ярослав. Батьки її дуже бідні хлібороби. Настя була їх одинацятою з ряду дитиною. Тому в хаті її недолюблювали, як непотрібну. В 1922 році помер батько; в хаті почалися злидні. З 11. дітей живими осталися лише 7 сестер. Три з них повиходили заміж і виїхали до Америки, де й досі живуть.

Одинацятьлітня Настя пішла в найми. Пасла худобу. Ніколи не мала доброї служби. Працювала тяжко, але завжди мала погідну і веселу вдачу. Дуже любила і любить птахи, особливо жайворонки. Вона правдива поетка, має дуже вразливу душу на красу. Це відчужувало її від товаришок і Настя самітно чулася серед людей. Не знайшла щирої товаришки, щоб відчула і зрозуміла її поетичні пориви. Це заставило Настю шукати деінде прибіжища для своїх думок і вона чимраз більше спрямовує їх до Бога. Настя стає чимраз побожнішою і всю любов посвячує Богові. Це помагає їй боротися з твердим життям.

Про те, коли в неї вперве появилися стиґми і серед яких обставин, та як вона їх приняла й її окруження, напишемо другим разом. — („Батьківщина").

Бимбух позичає, де лише може зарвати. Кожний на дорозі втікає перед ним.

Стрічає знайомого:

— Можете мені позичити два доляри?

— Щоби ви пропили їх?

— Ні. Я став уже іншим чоловіком!

— Так? Ґм, то прикро мені! Вам може я був би позичив два доляри, одначе „іншого чоловіка" я не знаю, тому не можу йому позичити!

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На Рідну Школу.

Центральний Комітет передав Обєднанню на Рідну Школу збірки з нагоди коляди:

1. Зложені в Українськім Народнім Домі в часі свята коляди 12. січня 1936 $350.71.

На це склали такі жертводавці: по $100: Тов. „Дністер" і о. Петро Понятишин. Із збірки при виході з церкви передала панна Ірина Тарнавська від Союзу Гетьманців Державників $27.11, від о. Ф. Тарнавського $10; тов. „Запорозька Січ" склало $11; Товариство Золота Липа $11; Бр. св. Михайла $16; від. 204 У. Н. Союза $10; Антін Пасічник, Василь Лазута і Т. Костів по $5; І Феник, Д. Малик, Т. Шимкович, М. Боднар і Сотовська Стефанія по $2; С. Деркач дав $1.25; по $1 дали: М. Остапович, В. Тарас, Іванів, І. Головчак, В. Стецик, М. Гулин, Савка, Михалюк, Цимбринський, Анастасія Хархан, Г. Яцишин, І. Галичин, М. Радик, Катерина Чолій, Анна Перестюк, Марія Огроднік, Ю. Драгун, І. Нижник, Н. Кобилянський, Анастасія Королишин, Лілія Залужна, Н. Поліщук, П. Гнатків, Д. Левицький, Д. Качинер, П. Демський, М. Баран, Софія Рапатська, Віра Волчик, О. Волчик, П. Стахів, Е. Скаліська, Анна Гаврилів, Євдоха Тарновська, Ольга Люзняк, Д. Сукач, С. Папроцький, В. Костишин, Надія Бридислав, Маруся Гладій, В. Сидор, С. Шиш; решту зложили неназвані добродії долярами і дрібними жертвами.

2. Дівоче Товариство Апостольства Молитви при церкві св. Юрія передало половину доходу із концерту в церковній галі в сумі $23. Окремо склали іще: Василь Пуйда $5 і Український Демократичний Клюб $15.55. На збірку в Демократичнім Клюбі склали: по $1: В. Брилинський, М. Пізнак, В. Цільник, Я. Корнат, Й. Святецький, К. Стасюк, В. Ярема, І. Жовнір, М. Бучка, А. Барщевський, Я. Удич, Ф. Макогін, С. Першин, Н. Бравні; 50 ц. дав І. Баран, а дрібними грішми прийшло $1.05.

3. З доручення Центрального Комітету збирав окремо Родіон Сліпий. На його руки склали $43 такі добродії: Штогрин із Нюарку $10; С. Ковбаснюк $5; по $2: Гладун, С. Калинович; Кальовський $1.50, а по $1: Ясінський, І. Бабинець, Міґоцький, Х. Калинчук, Луців, Заяць, Гуліґроцький, Редчук, Ковердович, Кібюк, М. Ляхович, Вісюра, Кулинич, Витвицький, Ґелета, Федорак; по 50 ц.: Надій, Польний, Тиран, Дещук, Барбер, Березинський; А. Барщевський. Окремо доніс Кравчук $2.

4. Збірка при виході з церкви св. Юрія в часі Йордану $16.42. Їх передала панна Ірина Тарнавська як попередно.

5. Збірка в часі ювилейного свята в честь о. Антона Лотовича в Бруклині дня 15-го грудня 1935. Передав Іван Гулей $22.28.

6. В. Лазута передав решту із збірок бувшого Комітету Рідної Школи в Ню Йорку $17.05. В тій сумі такі гроші: Братство св. Михайла, від. 1. Провидіння $5; збірка на писанку в 1935 р. на Савт Бруклині $11.05; решта із збірки С. Гиси в Ню Йорку $1. Комітет звинув свою роботу і її перебрав Центральний Комітет.

7. З церковної громади на Савт Бруклині $16.25. На це прийшло: Збірка до пушки при виході з церкви в часі Йордану $3.25, а окрема коляда по хатах $13. На коляду дали по $1: Я. Либа, Н. Осіяк, д-р С. Демидчук, Катерина Рибак, пані Олексюк, пані Ластовецька, Олена Тшаска; по 50 ц.: М. Бабухівська, Купчак, А. Дуда, Анна Музика, пані Лонсяк, Чопойдало, П. Рибка, Г. Филипяк, М. Деркач; по 25 ц.: М. Рибак, Т. Вальорний, Лиховіт, Сеник, Чорнюк, П. Кіндрат; С. Ніґрич 35 ц. Видатки дівчат на коляду 60 ц., передано Центральному Комітетові $13.

8. Микола й Євдокія Підгайні з Ню Йорку з нагоди 25-літнього ювилею дістали на гостині складку $6.25. Склали по $1: Д. Стешин, М. Бобовський, Н. Козуляк; по 50 ц.: Н. Підгайний, Паранька Коніш, Н. Дебельський, Дж. Салїно, В. Підгайний; по 25 ц.: Г. Гоманівський, М. Панас, М. Підгайний.

Разом передав Центральний Комітет Обєднанню з нагоди коляди $528.74.

Крім збірок були ще предмети для імпрези і на ярмарок на Рідну Школу, але ця справа ще не викінчена і тому оголоситься пізніше.

Іван Галичин, фін. секр.
Микола Шуст, касієр.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Фінансовий звіт Організації Оборони Лемківщини (Галичина) в Америці.

Від дня 4-го серпня 1935 р. (день заснування організації) до дня 2. лютого 1936 р., себто на протязі шістьох місяців зібрано на допомогу Лемківщині такі суми:

На перших нарадах при заснуванні організації делеґати зложили $16.75. Комітет Допомоги Лемківщині в Ню Йорку з віча і балю $ 150. Комітет Допомоги Лемківщині в Пасейку, Н. Дж., з віча $46.40. Комітет Допомоги Лемківщині в Елизабет, Н. Дж., $90. Запорозька Січ в Елизабет, Н. Дж., $10. Комітет Допомоги Лемківщині в Філядельфії, Па., з віча $40. Комітет Допомоги Лемківщині в Елизабет, Н. Дж., з віча $50. Товариство Любов, 45 від. У. Н. Союза в Філядельфії, Па., $10. З віча в Мікіспорт, Па. (переслав Впр. Отець Теодорович) $15.85. Відділ 64 У. Н. Союза в Петерсон, Н. Дж., $26. Різдвяний Дар гр. Дмитра Капітули в Мекаду, Па., $3. З віча в Мікіз Ракс, Па., (переслав гр. Василь Шабатура) $16.16. З віча в Монесен, Па. (переслав о. Г. Пипюк) $17.30. З віча в Аліквіпа, Па. (переслав гр. Лазенґа) $25.12. З віча в Пітсбурґу (Норт Сайд), Па., (переслав гр. Опалка) $16.47. З віча в Ембридж, Па. (переслав гр. Скрабут) $5. Комітет Допомоги Лемківщині в Ню Йорку (коляда ґрупи першої зі Степаном Пельцом) $53.50. Комітет Допомоги Лемківщині в Ню Йорку (коляда ґрупи другої з Олексою Романом $30.40. — Разом приходу було $621.95. — На поширення орґанізаційної акції видано $110.20. — До краю на руки Лемківської Комісії при Просвіті у Львові (вислано через Обєднання) $500. Осталося в касі $11.75.

Ось скромний початок праці Орґанізації Оборони Лемківщини. Не велика вона, та всежтаки вказує на це, що лемківсько - українська еміґрація в Америці при добрій волі зможе принести велику поміч своїм найближчим братам в старім краю, ратуючи їх від національної загибелі, чим сповнить частину свойого національного, українського обовязку. Багато громад до цього часу не проявило ще жадної праці в тім напрямі, та треба сподіватись, що в найближчім часі направиться це занедбання. Коли всі возьмемося щиро до праці, осягнемо успіх гідний цеї великої справи ратування наших братів.

Теодор Копка,
фін. секр. Орґанізації Оборони Лемківщини.

КЕМПБЕЛ, О.

На Рідну Школу.

Комітет Рідної Школи, котрий основано при від. 218 У. Н. Союза, занявся цього року колядою, та заколядував $23.-25. З тої суми призначено $10 на Рідну Школу в старім краю та вислано ту квоту через Обєднання, а решта заколядованих грошей лишилася на місцеву школу. За колядою ходили: Стефан Сорока, Андрій Дрозда й Михайло Ткачишин. Коляду зложили отсі громадяни: Г. Падучак $2; В. Білан, Ю. Недоступ, Н. Дрогомирецький, І. Ґурняк, М. Ткачишин, І. Ванчач, С. Гусак, Й. Мушинський, М. Суляк, і С. Андрійцьо по $1; І. Гринечко І. Лешиганич, С. Сорока, І Белевяк, Н. Корецький, І. Кріль, Р. Душек, І. Чирніґа А. Дрозда, К. Вітишин, Н. Нановський, С. Мельник, Й. Стахура, А. Данильчак, А. Скубяк, А. Тарновський, Й. Кргут, Е. Омелян, С. Стахура, Й. Сокіл стар. по 50 ц.; Й. Сорока, М. Лабай і М. Сорока стар. по 25 ц.

СТ. ДЖЗЕФ, МО.

На інвалідів.

Приятелі та знайомі справляли 23 лютого гостину для гром. Юрка й Марії Мізин з приводу їх 25-літнього щасливого подружого життя. При тій нагоді гром. Ф. Солоничний згадав про рідний край, а зокрема про потребу помочі тим інвалідам, які колись стояли в рядах української армії, стратили там своє здоровля, а тепер бідують. Збіркою занялися Ф. Солоничний і П. Занько, а жертвували наступні: Ю. Мізин $2; П. Рак, П. Занько, Ф. Солоничний, В. Юркевич, Д. Дячишин, Д. Колеба й В. Сенько по 50 ц.; С. Юркевич, Ф. Стень і Г. Плекан по 25 ц. Разом зібрано $6.25 та вислано через Обєднання на інвалідів.

Федор Солоничний.

БОФАЛО, Н. Й.

З щедрівки на Рідну Школу.

При церкві св. О. Николая в Бофало завівся звичай, що церковне сестрицтво ходить щедрувати. Минулими роками та щедрівка йшла на потреби церкви. Та цього року призначено її на народні цілі, а іменно на Рідну Школу в краю і на Вищу Школу в Стемфорд. Щедрівки прийшло $85.80. З цеї суми призначено на Рідну Школу в краю $60 і вислано її через Обєднання, а на Вищу Школу в Стемфорд вислано $25.80.

Щедрували: Анастасія Стефанюк, Анна Сукмановська, Марія Хомин, Марія Вітрова, Марія Заремба, Ева Бумбар, Ксеня Макух, Олена Ґорґота Пар. Ребізант, Агафія Самуляк, Марія Роль, Пар. Грицай, Ева Бумбар, Розалія Купчак.

Жертви зложили: Катерина Кос $3 по $2: Катерина Сидоряк, Домініка Цьопик; по $1: Х. Руда, С. Кушка, М. Хомин, Ева Дісик, І. Мельник, Й. Рудик, А. Менчак, Н. Козловський, П. Шевчук, Д. Бакалик, Марія Савчук, Т. Новосядлий (3-тий), Й. Школярчик, Ксеня Новосядла, П. Лютий, В. Новосядла, С. Заремба, В. Ґорґота, Г. Плотиця, В. Олексюк, Д. Дубас, Г. Тучапський, О. Макух, Марія Шаровська, І. Кіналь, В. Семків, Анастасія Павловська, Тирч, Г. Бумбар, Н. Бабала, Сорока, Павлина Прищлівська, І. Була, С. Рудий, Анастасія Стефанюк, П. Грицай, Бень, І. Блідий, Р. Вайда, Катерина Вальницька, П. Володка, Марія Ґрех, Д. Горошко, І. Ґуцул; М. Абран 75 ц., по 50 ц.: Марія Вітрова, П. Сукмановський, М. Браніцький, І. Мелеш, Юлія Ціцірик, Н. Снайчук, П. Рудик, В. Петровай, С. Лукач (ст.), Анна Лукач, І. Симак, Марія Виростко, Марія Лукач, Юлія Макара, Катерина Мовчан, Ксеня Ковальчук, Анна Бабиц, А. Смерека, А. Ґлуха, Софія Кухаришин, Р. Смолінська В. Рудик, Анна Сліпко, Л. Коваль, Марія Мельник, Г. Сукмановський, Куземська, М. Муцікiвський, І. Мартинюк, Анна Климко, Ю. Баран, С. Карпінський, І. Ґут, В. Боровець, П. Перожак, Марта Кіналь, С. Калина, С. Войтович, В. Самуляк, В. Ребізант, П. Нагорний, Марія Паньків, Анна Цьопик, Марія Тимкович, В. Кордуба, Д. Кривчук, Марія Роль, Розалія Купчак, І. Бумбар, Ю. Сеґловий, І. Головатий, Ю. Грицик, Ю. Круцько, І. Станкевич, Марія Кавалір, Анна Ґах, І. Ґах, С. Кульчицький, Катерина Блакіта, Марія Калимон, С. Бумбар, Анна Когут, Марія Симак, П. Судин, Марія Варик; Марія Ґурська 30 ц.; по 25 ц.: В. Панків, Н. Мазурчак, І. Лаптута, Т. Кушка, Ю. Скубала.

До цього додамо, що недавно вислано до старого краю з Листопадового Свята $24.-30 на Рідну Школу, а $30 на інвалідів.

ВІДОЗВА

до односельчан Пантни, повіт Горлиці, Лемківщина.

Дорогі земляки, односельчани в Оберн, Н. Й., і всі краяни в Америці!

Надійшла просьба з рідного села Пантна, в якій комітет читальні Просвіти просить всіх краянів в Америці прийти їм з поміччю.

Домівка вже побудована, але не в силі її викінчити з браку фінансів. Виділ читальні Просвіта тому порішив звернутися до краянів в Америці в тій добрій вірі, що не відмовитесь підтримати виділ читальні в його намірі і причинитеся датками до довершення доброго діла. Виділ здає собі справу з того, що і вам не переливається, що й ви в теперішніх часах переживаєте прикрі хвилі. Та всетаки, коли порівняти відносини, які мусимо переживати на рідній землі, з вашими, нам здається, що вам таки лекше живеться. Тому надіємося, що допоможете рідній українській установі, яка всіми засобами й силами змагає до того, щоби виховати молоде покоління в патріотичнім українськім дусі.

Хоч спину поре нам чужий на- [гай,
Хоч наша слава і воля в домо- [вині,
Та щастя наше лиш на Україні.
Не забувай!

Відозву підписали Асафат Гривна, Стефан Нищот і Семен Мовчан.

На цю відозву в Оберн, Н. Й., засновано тимчасовий комітет, до котрого увійшли: Василь Лепак, Михайло Торбай, Андрій Бископ, Стефан Лепак, Іван Павлик і Михайло Цпін.

Комітет віднісся з проєьбою за жертвами. Жертвували: Українське Запомогове Товариство, від. 69 Українського Робітничого Союза, $50; бр. св. о. Николая, від. 38 Українського Народного Союза, $10 і салю на підприємство на ту ціль; тов. Січ, від. 283 У. Н. Союза, $7; бр. св. Володимира, від. 118 Провидіння, $5. З підприємства було доходу $29.08.

Дальші жертви зложили: по $5: М. Цпін, К. Цпін, Яквілля Бископ, Анна і В. Прибитель; І. Базарник $3; по $2: А. Бископ, о. С. Побуцький, І. Павлик, І. Лепак, С. Лепак (мол.), М. Яхвак; по $1: В. Лепак, Ю. Вольняк, Ант. Бископ, С. Лепак (ст.), М. Тарбай, С. Я. Смоляк, Юстина Ґутер, С. Глива, І. Голиборода, А. П. Сливка, Марія Слободяк, В. Базарник, Я. Підлипчак, І. Тиханич, П. Смарж, А. Висоцький, М. Клімкевич, О. Баран, П. Шевчик, І. Комарницький. І. Драньчак, І. Намісняк, А. Вільчинський, С. Чарнявський, І. Бігуняк, Р. Мозола, Т. Іванечко, М. Мовчан, М. Вольняк, О. Дудич, І. Кащак; по 50 ц.: А. Германович, Марія Семаницька, Г. Олексів, І. Марджінський, Г. Каганяк, І. Коковський; О. Фалат 25 ц. — Разом зібрано $170.33. Вислано до краю $100, оплата $2. На руках зістає $68.33. Всім жертводавцям комітет складає щиру подяку.

Андрій Бископ,
41 Arlington Ave., Auburn, N. Y.

Догадалися.

До Сталіна прийшла делеґація українських селян. Большевицький політик знав, що селяни прийшли зі скаргами на недостатки, і щоб оминути довгі виводи селян, запитав їх сам.

— Вам певно недостає хліба, голодуєте?

— Хліба то у нас мало, але ще якось пробиваємося — відказали селяни.

— То певно не маєте господарських знарядів?

— Що мало цих знарядів, то правда, але зичимо один одному та ще якось обходимося.

— А щож вас привело до мене?

— Біда, товаришу комісаре, штанів у нас нема.

— Як то нема, таж ви всі в штанах?

— Та в штанах, але у всіх нас тільки по одній парі, а як жінки перуть штани, то мусимо ходити без штанів.

Щоб потішити селян і вказати, що це ще не таке велике горе, комісар каже:

— А знаєте ви, що в Африці живе народ готентоти. Вони не то, що не мають навіть одної пари шанів, але навіть не знають, що таке штани.

Сватки подумали, подумали, почухалися в голову, а один з них відозвався:

— Певно у них большевики запанували скорше, як у нас.

На вулицях Львова.

— Який освічений тепер нарід. Дивіться: простий водонос, а читає „Медичні вісти". Медициною займається.

— Що ви! Навпаки, це лікар, а тепер воду носить.

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ

(121)

Лейді Бет і Джері були немало здивовані, як понад гамір вояків почули голос, що доходив до них десь згори: „Відважно! Тарзан вернувся!" Але вони не дали по собі ніякого знаку й викрикуюча товпа, з увагою, зверненою на бранців, не почула.

Тепер - Маседон, - начальний комендант, приказав замовчати й обернувся суворим поглядом до бранців. Не ждучи від них ніякого пояснення, він заявив: „Ви шпигуни варварів, що прийшли приготовити наїзд на наш край!"

Лейді Бет пробувала протестувати, але Маседон говорив далі: „Ти взяла собі злих людей з північного Канаану за союзників. Але вам не вдасться нас побороти, бо в святих книгах написано, що тепер прийде богоподібний Іскандер, щоби повести нас на війну проти орди наїзників".

Потім Маседон закричав на відділ лучників: „Приготовте чоловіка на екзекуцію! Жінку я віддаю Екбалеві!" Хоч Тарзан не розумів ні одного слова Маседона, він знав, що бранці в небезпеці. Але що міг зробити він один проти цеї юрби?